

LEO P.:

## Moderne smeri šolstva v Nemčiji.

(Pedagoški študijski teden v Berlinu.)  
Centralni zavod za vzgojo in pouk v Berlinu, ki ima sedaj nalogo, da izravna povojne šolske razmere in kjer rešujejo razni učenjaki in možje prakse v najlepši slogi važne probleme, je povabil inozemce v svojo sredo.

Vabilu se je odzvalo 137 šolnikov. Prišli so učitelji iz Amerike, Anglije, Belgije, Švedije, Rusije, Estonije, Poljske, Rumunije, Južne Afrike, Japonske in štirje zastopniki naše kraljevine. V pozdravnih dvorani se nam je nudila jako pestra slika in prilžnost si imel govoriti s šolniki s celega sveta, Ne pozabiti časa.

Pozdrav v zavodu je bil nadvse priščen. Takoj nato smo pričeli z resnim delom. Pedagogi, v resnici strokovnjaki, so nam v globoko razmišljenih referatih obdelovali razne panoge šolstva. Referatom so sledile debate. Obenem smo hospitirali po učnih zavodih raznih tipov, tako, da smo se mogli v šolstvo v Nemčiji v resnici pogledati.

Šole so zelo različne. Zunanje lice imajo po svojem rektorju, oziroma po učiteljskem zboru. Na željo ministrstva se poizkuša z raznim novim načinom poučevanja. Obenem se veliko piše, debatira in kritizira. Kar bo najboljšo, to bo obveljalo. V vseh šolah je vpeljan delavni pouk, katerega bistvo je dosega ciljev potom ročnega dela in produkcije. To je šola življenja. V središču je delo učenca in njega samodelavnost. Na ta način spoznajo učenci svoje slabosti, meje svoje zmožnosti in svoje moči, uče se ponižnosti in obvarovani ostanejo pred nadutostjo. Postanejo samostojni in zmožni razumeti resno življenje.

So šole, kjer je delavnost učencev izpeljana do viška. Tu je učitelj prijatelj, le človek. Učenci si sami izberejo učno snov, na katero se tudi pripravijo. Potom debat, ki jih vodi kak učenec, si menjajo svoje misli in utrjuje svoje na-

zore. Učitelj pride le kot pameten človek v debati v poštev in kot tak vpliva na debato, da se giblje v pravi smeri. Sistematičnega pouka tu ni — sistem se pojavi sam ob sebi. V teh šolah je vpeljan skupnostni pouk. Razdelitve učnih ur namreč ni. Vsaka učna snov se obravnava iz vseh vidikov. Premog se ne obravnava n. pr. kot pri nas v mineralogiji, temveč vzame se kot celota. Kaj spada k premogu? Snov iz mineralogije, geologije, plinarna, stranski produkti, anilin-barve, gospodarski pomen premoga, bogastvo iz premoga, industrija, carina, železniški tarif, rudarji, njih poseben jezik, rovi, kolonije, bratovske skladišče rudarske pesmi itd. To vse skupaj je celota ki se ne da in ne sme trgati po učnih urah.

So učitelji, ki vodijo pouk na podlagi svojega skrbno obdelanega vrta. Ta je izhodišče vsega pouka ki je torej v resnici pouk iz življenja za življenje.

Je pa še veliko raznih tipov poizkusnih šol o katerih hočem, ko vse utise iz Nemčije prebavim, temeljito poročati.

Zanimivo je bilo ogledovanje mestne poklicne posvetovalnice in psihotehničnega instituta v Osram-tovarnah. Tu je vse polno aparatov, s pomočjo katerih preizkušnje dušne pojave in zmožnosti mladih ljudi. Kdor je to videl, se je veliko naučil.

Povdariti moram, da smo Slovenci v Berlinu veliko pridobili. Obenem smo prišli v položaj, da se bomo dalje s pedagogiko temeljiteje bavili. Pridobljeno znanje sem pričel uporabljati v svojem šestem razredu in reči moram, da sem srečen ker v novem načinu poučevanja se čutim v resnici človeka, od katerega ima mladina pravo korist.

Iz svoje prakse hočem podati večkrat kako poročilo.

jo. Poslovanje bo veliko lažje. Vse učitelje ferijalce prošim, da mi stavijo tozadevne predloge. Kot člani F. S. bomo imeli vse pravice F. S. razven ¼ vožnje, t. j. svratišta itd. — Podpirajmo F. S. in dokažimo, da tudi učitelstvo zna ceniti idealen program organizacije, ki je edina v naši državi, v kateri so članj vsi kulturni činitelji! — Prijave pošljite na moj naslov v najkrajšem času! — Za učit. F. S.: S. Mrovlje, učitelj Črno-mej.

—f Počitniški izlet. V minulih počitnicah se projektirani izlet iz znanih vzrokov ni vršil. V smislu našega programa se bo vršil druge počitnice poučni izlet v Češkoslovaško in za ta izlet bomo zainteresirali potom naših organizacij in našega tov. Františka češkoslovaško vlado, katera, upamo, da bo z raznimi ugodnostmi omogočila naš projektiran izlet in o katerem bo vse natančno navedeno pod tem naslovom. Žalibog se letošnji nameravani izlet ni vršil, pričakujemo, da bo češkoslovaška vlada uvidevala tolikokrat poudarjeno važnost takih poučnih izletov. Na delo torej, da skupno z našo učiteljsko organizacijo uresničimo naše načrte. — S. M.

## Ferijalni Savez učiteljstva.

—f Kongres F. S. V dneih 16., 17. in 18. avgusta t. l. se je vršil v Ljubljani. V kongresu F. S. Edino, kar bi tangiralo nas učitelje, je vprašanje četrtinske vožnje. O tem vprašanju sem že poročal v »Učit. Tov.« Mislim pa, da govorim v imenu vseh pravih idealnih učiteljev-ferijalcev, da bomo kljub temu da nam Ministr. saobračaja ne pripozna ¼ vožnje, vseeno pristopili k F. S. Pri volitvah je bil izvoljen profesor Kušan iz Sarajeva za predsednika F. S. — F. S. združuje pod svoje okrije vso jugoslovensko omladino pod katerimi naj bodo tudi učitelji in profesorji, saj vrši F. S. kulturni in nacionalni program in na event. izletih do naši državi smo vsi stari znanci, bodisi na skrajnem severu ali na skrajnem jugu. Za Slovenijo bomo imeli samo eno P. F. S. in s tem pozivam vse učit. P. F. S. da se razidejo in da se članstvo prijavi v našo učit. P. F. S. Imeli bomo s tem večji pregled in tudi iz ekonomskih ozirov bi bilo to bolj praktično. Prosim vse učit. P. F. S. da mi v najkrajšem času pošljejo ves inventar, če ga ima-

# Gospodarstvo UJU.

Računi sprejeti na glavni skupščini UJU v Subotici, 27. in 28. avg. 1925.

## Dohodki: Pregled.

Dohodki:		Pregled.		„Narodna Prosveta“		„Učitelj“	
Od koga?							
<b>Predplata.</b>							
1	Dugovna . . . . . Din 81.839—	Din 58.081—					
2	Tekuća . . . . . 216.172-10	101.738-50	298.011	10	159.819	50	
3	Oglasi . . . . .		12.403	—			
				310.414	10	159.819	50
<b>Razni prihodi:</b>							
1	Članarina . . . . . Din 109.788-10						
2	Učiteljski kalendar I 4.155-97	39.201-22					
	II 35.045-25						
3	Članske karte . . . . . 5.770—						
4	Predavač . . . . . 1.495—						
5	Pomoč zabave i dr. . . . . 71.918-05						
6	Kamata od novega za štednjo . . . . . 4.313—						
7	Dubrovački List . . . . . 7.941-50						
		Svega Din 240.426-87					
<b>Pregled primanja:</b>							
1	Narodna Prosveta . . . . . Din 310.414-10						
2	Učitelj . . . . . 159.819-50						
3	Razni prihodi . . . . . 240.426-87	710.660	47				
		556-45	20	766.305	69		
<b>Pregled izdavanja:</b>							
1	Narodna Prosveta . . . . . Din 294.057-35						
2	Učitelj . . . . . 137.363-65						
3	Drugi izdaci . . . . . 172.956-47	604.377	47				
		29.906	30	766.305	69		
		132.021	92				

## Izdatki:

Z a š t o		„Narodna Prosveta“		„Učitelj“	
		Din	p	Din	p
1	Hartija . . . . .	63.303	65	41.145	50
2	Štampa . . . . .	149.010	—	63.933	—
3	Saradnja . . . . .	8.415	—	8.986	—
<b>Plate:</b>					
4	Uredniku . . . . . Din 11.100—				
5	Korektoru . . . . . 7.200—				
6	Administratoru . . . . . 7.800—				
7	Ekspeditoru . . . . . 12.000—	38.100	—	14.150	—
8	Pošta, podvoz i adrese . . . . . 23.901	20		2.092	15
9	Porez na oglase, zavoj, priznanice i dr. . . . . 2.568	50		900	—
10	Provizija . . . . . 8.759	—		6.107	—
11	Vračena pretplata . . . . .			50	—
<b>Drugi izdaci:</b>		294.057	35	137.363	65
1	Ogrev, osvetljenje i voda . . . . . Din 5.837-50				
2	Nepredvidjeni izdaci . . . . . 25.474-57				
3	Skupština . . . . . 50.227-95				
<b>Plate osoblja U. J. U.:</b>					
4	Blagajniku . . . . . Din 14.400—				
5	Sekretaru . . . . . 12.000—				
6	Pisaru (ml. sekr.) . . . . . 5.700—				
7	Posluzi . . . . . 11.700—				
		Din 43.800—			
8	Učiteljski Kalendar . . . . . Din 35.860-20				
9	Dubrovački list . . . . . 7.580-50				
10	Nameštaj i kancelar. materijal . . . . . 1.743-75				
11	Knjižnica . . . . . 150—				
12	Razna pomoć, telefon i kanap . . . . . 1.232—				
13	Članske karte . . . . . 1.050—				
		Svega Din 172.956-47			

## Aktiva:

## Račun ravnovesja.

## Pasiva:

<b>Gotovina:</b>				<b>Saldo Kapitala:</b>			
u Blagajnici . . . . .	29.906	30		od 15. jula 1924. do 15. jula 1925. god. . . . .			979.019
u Hartijama od vrednosti . . . . .	3.425	—					42
Ulog na štednjo . . . . .	132.021	92	165.353				
<b>Dužnici:</b>							
za Narodnu Prosvetu . . . . .	313.735	25					
Učitelj . . . . .	78.469	90					
Učiteljski Kalendar . . . . .	11.614	75					
Predavač . . . . .	10.508	—					
Članske karte . . . . .	5.589	50					
kod Poštanske štedionice . . . . .	100	—	420.017				
<b>Nepokretno imanje:</b>							
plac u Banji Koviljači . . . . .			9.500				
<b>Knjige:</b>							
Učiteljski Kalendar . . . . .	12.750	—					
Predavač . . . . .	2.900	—					
Učitelj . . . . .	57.286	15	72.936				
Nameštaj i pribor . . . . .			18.141				
Biblioteka . . . . .			9.950				
Otpisi . . . . .			283.121				
				979.019	42		979.019
							42

## Izdatki:

## Bilanca.

## Dohodki:

<b>Troškovi:</b>				<b>Člansrina</b>		67.763	
za Narodnu Prosvetu . . . . .	108.708	50		Kamata . . . . .			3.109
Dubrovački List . . . . .	571	—		Saldo . . . . .			283.121
Plate osoblja U. J. U. . . . .	15.700	—					35
osvetljenje . . . . .	970	—					
poštu, teleg. i telefon . . . . .	300	—					
kancelar. materijal . . . . .	469	75					
vodu . . . . .	587	50					
proviziju na Nar. Prosvetu, Učitelj i Kalendar . . . . .	7.133	—					
pomoć i dr. . . . .	2.994	05	137.433				80
<b>Otpisano:</b>							
Narodna Prosveta . . . . .	151.530	80					
Učitelj . . . . .	38.047	45					
Učiteljski Kalendar . . . . .	20.638	70					
Predavač . . . . .	3.827	—					
Nameštaj i Pribor . . . . .	2.015	70					
Nepokretnosti . . . . .	500	—	216.559				65
				353.993	45		353.993
							45

## Dohodki:

## Proračun.

## Izdatki:

Dohodki:		Proračun.		Izdatki:	
Od čega?		Din p		Za što?	
				N. Prosveta	
				Učitelj	
				Din p	
1	Pretplata na Narodnu Prosvetu (zajedno sa naplaćenom veresijom)	310.000	—	1	Hartija . . . . .
2	Pretplata na Učitelja (zajedno sa naplaćenom veresijom)	160.000	—	2	Štampa . . . . .
3	Članarina (članski ulož)	110.000	—	3	Saradnja . . . . .
4	Od učit. kalendara, naplata duga	3.000	—	4	Honorar redak. Odboru . . . . .
5	predavača . . . . .	500	—	5	Pošta, podvoz, zavoj i drugi izdaci . . . . .
6	članskih karata . . . . .	1.000	—	6	Državni porez za oglase i štampanje adresa . . . . .
7	Pomoći od Učit. Zadruga A. D. . . . .	2.000	—	7	Nepredvidjeni troškovi . . . . .
8	Kamata na novac . . . . .	10.000	—	8	Plata uredniku . . . . .
9	Pomoć, zabave i drugi prihodi . . . . .	35.000	—	9	Plata korektoru . . . . .
		Svega . . . . .	631.500	10	administratoru . . . . .
		Saldo gotovine od 15. jula 1925. . . . .	29.906	11	ekspeditoru . . . . .
		Ukupno . . . . .	661.406		
		Kad se oduzme izdatak u . . . . .	630.900		
		Višak je u . . . . .	30.506		
				Svega . . . . .	321.400
					156.600
				<b>Drugi izdaci:</b>	
				1	Kancelarijski troškovi . . . . .
				2	Ogrev, osvetljenje i voda . . . . .
				3	Pošta, telegraf i telefon . . . . .
				4	Održavanje veza sa povereništvima i zborovima . . . . .
				5	Skupština u Subotici . . . . .
				6	Nepredvidjeni troškovi . . . . .
				7	Provizija za naplatu veresija . . . . .
				8	Nameštaj . . . . .
				9	Plata blagajniku . . . . .
				10	sekretaru . . . . .
				11	pisaru . . . . .
				12	poslužitelju . . . . .
				Svega . . . . .	152.900